

գոհ են, կարող են գեղեցկութեան ըն-
ցեղայն ստանալ՝ զիմեղով Նիւ-Եօրթի՝ Ֆոն-
Վուլքերի գերմանական (մարթա-
բանութեան) ինտիմալութեան, որտեղի բը-
ժիշկները գտել են ընտելեան սխալներն
ուղղելու զազանները:

ՆԱԽԱԿ ԵՄԻՄԵԳՐՈՒԹԵԱՆ

Իբրև օգնական պաշտօնայն առաջնոր-
դական գործող Ուրմիայ, այցելելի հայա-
բնակ գիւղերի մեծագոյն մասը: 39 գիւղ
1000 տան չափ ժողովուրդ են կաղ-
մում:—14 գիւղ Բարանդուզի, 25 գիւղ
Ուրմիայում: Բարանդուզի բոլորովին
կողմնակի են իրենց մայրենի լեզուն և
թուրքերէն են խօսում, իսպառ զօրիկ
քահանայից, ուսումնարաններից և գը-
րել ու կարգալ գիտցողից: Ուրմիայի հա-
յերն էլ խառնուելով գանաղան գաղափու-
թիւններին բաժանուած ասորի միծա-
մանութիւն կազմող ընտելիների հետ,
սկսել են մոռանալ իրենց մայրենի լե-
զուն և ասորիներն են խօսում ու կար-
գում: Ամբողջ Ուրմիայ վիճակում չըստ
ուսումնարան է բացուել վերջին երեք
տարուայ ընթացքում: Բազարքում էլ,
Գեարդապատ, Նախճուան-Թափէ և Ռահմա
գիւղերում, որոնք զուտ հայաբնակ են,
ունին երեքերն են քահանայներ: Եկեղեցի
և քահանայ չունեցող գիւղացիներն ընդ-
հանրապէս հետեւել գանաղաններն էին
անում: «Տարիներով քահանայի երես
չենք տեսնում, հիւանդներս անհաղորդ
մեռնում, երեխաներս՝ անկեղծ են մը-
նում: շատ ժամանակ մեռնենք շա-
բաթներով մնում են անթաղ, ինքներս
ենք թաղում հոտած վիճակում՝ կամ
ասորի քահանայներն ենք թաղել տալիս:
Մենք անասունի նման աշխարհ եկանք,
բայց հօ մեր գաւաղները մեզ նման չը
պէտք է լինին...»: Այսպէս հազար և մի
արեւմտեւ գանաղաններ ու արեւմտեւ
որոնք զօրաբանում են նկարագրելու
առ այժմ գանաղան արեւելաօրիս պատ-
ճառներով:

Օգնութիւն սոյն խճառու արարած-
ներն. գլխովին և ուղղութիւն
սրանց անմեղ և ողբալի գաւաղները վը-
րայ: Այս խեղճ ժողովրդի տգիտութեան
խառնելի փրկելու համար, անհրաժեշտ է
առ այժմ ութն ուսումնարան ևս բանալ,
որոնց նախաձեռն լինելու հրապարակա
պատրաստակամութիւնս եմ յայտնում,
խնդրելով կարող ազգայնիկներից, որ
իրենց իմաստուն խորհուրդներով, գրա-
կան և նկարագրական միջոցներով, որոնց
խիստ կարօտ է տեղական ժողովուրդը,
օգնեն ձեռնարկութեանս:

Աւետիս քահ. Չաղոյեանց.

Ուրմի (Գարեկատան), 3 օգոստոսի.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՄԱՍՈՒԼԻ ԳԵՐԺԻՐԸ ԶԻՆԱԾԱԾԻ
ՄԱՍԻՆ

Ինչպէս և սպասելի էր, աշխարհիս
ամբողջ մամուլն սկսել է քննադատել
Կայսր Նիկոլայ Ա-ի գլխավոր մասին
արած առաջարկը: Տեսնենք, թէ ամեն
մի երկրի մամուլ ինչ է ասում խաղաղա-
սիրական այդ մեծ քայլի մասին:
Փրանսիական մամուլը: «L'Equateur»-ն
Ռուսիայի առաջարկը մեծաճողի երազ է
անուանում: «L'Autre»-ն հարց է տալիս,
թէ այդ առաջարկը հանգստացնելու փո-
խարէն տարածաշունթիւններ չի յարու-
ցանք արդեօք. յամենայն պէպ ուստի
հաղորդագրութիւնը պէտք է մի բազմա-
ւոր նշան համարել ուղղապէս համար:
«Radical»-ը յաջողութիւն է ցանկանում
Ռուսաց Կայսրի մեծաճողի նախաձեռ-
նութեանը, բայց կարծում է, որ անհրա-
ժեշտ է նախապէս լուծել մի քանի
խնդիրներ, որոնց ֆրանսիական հայրե-
նասիրութիւնը չի կարող ստանալ որոշ-
ութեամբ վերաբերուել: «Siècle»-ն ասում

է. «Քի նկատի ունենալով, որ պատերազ-
մական կրքերը սաստկացել են, այս
փորձը մեծ հետաքրքրութիւն է ընծա-
ում»: «Libre Parole»-ն անպայման հա-
ւանութիւն է տալիս Ռուսաց Կայսրի
այս քայլին: «Voltaire»-ն ասում է.
«Փրանս - ռուսական գաղափարութիւնը
խոստանում է տալ այն, ինչ որ Փրան-
սիան չկարողացաւ իրագործել մինակ, և
ներկայումս այդ գաղափարութիւնը կա-
տարում է իւր խոստումը»: «Eclair»-ն
այն միտքն է յայտնում, որ քահանայի
գարի սկիզբը նշանաւոր է դառնում մի
ամենագեղեցիկ գործով, որը առաջար-
կում է ազգերի խորհրդածութեանը:
«Journal des Débats»-ն կարծում է, որ
պետութիւնները, մասնաւոր նրանք, ո-
րոնք շտապագրութեամբ են այս գործում,
պէտք է առաջուց նախապատրաստուէին:
«Եթէ, ասում է այդ լրագիրը, ծարիր
յաջողութիւն իրականացնել իւր միտքը, նա
արժանի է մարգարութեան երախտագի-
տութեանը. բայց որքան դժուարութիւն-
ներ կան յաղթելու. էլ չենք խօսում
անցեալի մասին, որը չենք կարող
մոռանալ»: «Journal»-ն ասում է. «Ռուսաց
կառավարչական հաղորդագրութիւնը ինչ-
պէս իւր ուզով, այնպէս և ժամանակով
կապ ունի երկհակ (Ֆրանս-ռուսական)
գաղափարութեան հետ: Սա զբա մանաւ-
զանքից պատկերները մէջն է. գուցէ ա-
պագայ իւր կարծիքն յայտնի երկու մեծ
ազգերի մէջ և կնքուած այդ համաձայ-
նութեան մասին, բայց մենք կամենում
ենք վայելիլ յարատւ խաղաղութեան բա-
րեքները, չհրաժարուելով մեր օրինական
պահանջներից»: «Patrie»-ի ասելով, որ-
պէտք է զինաթափի անկեղծ և իրական
լինի, պէտք է լինի համաշխարհային և
պէտք է գլխավոր լինին ոչ թէ միայն
ցամաքային զօրքերը, այլ և նաւատոր-
միքները. իսկ Անգլիան երբեք առանց
կռուի չի հրաժարուել իւր ծովային գե-
րակշռութիւնից: «Liberté»-ն իւր յօ-
դուածի վերջում ասում է. «Ուրեմն ըն-
դունենք այս քայլ իբրև մի ամենակա-
րեն նշանակութիւն ունեցող ցոյց, ե-
րանկանք, որ այդ քայլն ազնիւ ցնորք
չմնայ»: «Temps»-ն ասում է. «Համար-
ձակում ենք յուսալ, որ Եւրոպան, ինչ-
պէս և Փրանսիան, ծարիր առաջարկի
քննութեան մէջ կըմտցնի այն ոգին, ո-
րով թելադրուած է այդ առաջարկը»:

Գերմանական մամուլը: «Kleines
Journal»-ն ասում է, որ «Ռուսաց կա-
ռավարութեան հաղորդագրութիւնն յա-
ւանում մի սահմանափակ կրթնայազ-
գերի պատմութեան մէջ: Այդ ծարիր, ամ-
բողջ երկրագնդի վրայ ամենահզօր Պե-
տը, բարձրացրել իւր ձայնը, որպէս զի
իրագործի այն գաղափարը, որը ցնորք
է բոլոր ազգերի ամենախաւառող ու-
ղեղների համար, իբրև մարդկութեան
առաջադիմութեան և կուլտուրայի զար-
գացման իղէալ: Այդ հաղորդագրութիւնը
ցոյց է տալիս այն Մարդու բարձր խել-
քը, որին պարտական է դա իւր ծագու-
մով: Դրանք սրտեւանը խօսքի են, իր
ազնիւ զգացումներով, մարտիւ և մեծա-
հոգի մարդասիրութեամբ: «Berliner
Tageblatt»-ն ասում է. «Ռուսաց հաղոր-
դագրութեան նշանակութիւնն անկարելի
է գնահատել: Որ դա պայմանաւորում է
մեծահոգի շարժաթիւններով, այդ, ի հա-
կէ, հարկ չկայ բացատրելու. իբրեւի, այդ
հաղորդագրութիւնն այնքան ազնիւ, այն-
քան մարդկային մի գեղեցիկ քայլ է, որ
կապեալ է ծաղում, թէ հնարաւոր լինի
երեստարդ ծարիր մեծահոգի ծրագրի
իրագործումը»: «Berliner Neueste Nah-
richten»-ը ողջունում է Ռուսիայի մեծա-
հոգի մտադրութիւնները և անպայման
հաւանութիւն է տալիս դրանց, ընդմիջ
նկատելով, որ Գերմանիայից, ի հարկի,
ապացուցներ չի պահանջում իւր խաղա-
ղասիրութեան համար: «Voss. Zeit.»-ը
կարծում է, որ մի այդքան հզօր անձ-
նաւորութեան այս քայլը չի կարող ա-
ռանց բարեբար հետեւնալների մնալ:
Կոնֆերանցիա գումարելու առաջարկի

մէջ չէ հաղորդագրութեան նշանակու-
թիւնը, այլ այն շարժաթիւնների մէջ,
որոնց վրայ հիմնուած է այդ հաղորդա-
գրութիւնը: Կոնֆերանս անշուշտ կըզու-
մարուի և իւր կողմը կունենայ ազգերի
սիրան ու միտքը: «Post»-ն ասում է, որ
Ռուսաց յայտագիրը չի յայտարարում
տեղ ամենաարագին համակրութիւն
զբաւել գէպի ծարիր: Գերմանիայում բո-
լոր շրջանների մէջ մեծ ուրախութեամբ
կողջունեն գլխավոր մասին արուած
առաջարկը: «Kreuz zeitung»-ը ասում է.
«Կայսերական հաղորդագրութիւնը խա-
ղապութեան բոլոր բարեկամները կողջու-
նեն անբաժան, չենք ուրախութեամբ,
բայց ներկայումս դեռ ոչ որ չի կարող
գնահատել դա բոլոր մեծ նշանակու-
թիւնը»: «Hamburger Corresp.»-ն ասում
է. «Խաղաղութեան այս կողմ յաւանա-
նալի մի անսասան արձան կըմնայ
Կայսր Նիկոլայ II-ի համար, որը կարա-
պէս է հանդիսանում մի հոյակապ, մարդ-
կային գաղափարի, որի կատարել իրա-
գործումը կընկերակազմի աշխարհը և մի
մեծ քայլ կըլինի գէպի առաջ մարդկա-
յին զարգացման մէջ: Կայսր Նիկոլայ II-ը
իրեն մարդ և թագաւոր, բարձրանում է
ամենաբարձր գագաթը և անմահանում
է իւր Անունը: Որ Գերմանիան մեծ ու-
րախութեամբ ողջունում է այդ նախա-
խնդրութիւնը և պատրաստ է ամենաար-
շիւ կեցելով մասնակից լինել սուրբ գոր-
ծին առաջարկուած կոնֆերանցիայում,—
այդ՝ ինքն ըստ ինքեան հասկանալի է»:
«Nord. Allg. Zeit.»-ը հրատարակել է
մի առաջնորդող յօդուած «Արեւելեան
խաղաղութիւն» վերնագրով, որի մէջ ա-
սում է. «Զինաթափ անելու համար կոն-
ֆերանցիա գումարելու մասին ծարիր ար-
հաւէրը Գերմանիայում ջնքմ, անկեղծ
համակրութիւն գտաւ: Իբրև ճշմարիտ
խաղաղասիրութեան աւետարան, ծարիր
հրաւերն առաջուց կարող էր սպասել
այդ համակրութիւնը մեր կայսրի և գեր-
մանական ազգի կողմից: Այն օրը, երբ
ծարիր բաց է անում բոլոր ռուսների հա-
մար ամենաանախի Ազատարար-Ծարիր ար-
ձանը, նա իւր սեպական գլուխը ծած-
կեց խաղաղասիրութեան դափնիներով
և իւր համար անքնի արձան կանգնեցրեց:
Այդ ազնիւ մարդասիրութեան գործը ոչ
մի տեղ աւելի մեծ բարեկամութեամբ չի
կարող գնահատուել, բան մեր հայրենի-
քում, որը փառաւոր պատերազմներից
յետոյ միանալով, բոլոր նպատակներից
ամենաբարձրը՝ միշտ խաղաղութեան պահ-
պանումն է համարել և իւր զինուորական
ոյժերը միշտ գործ է գրել միայն այն բա-
նի համար, որ ոչ ոքի թոյլ չտայ ընդու-
թեամբ զարգանալու: Եթէ այժմ բարե-
կամ թագաւորի շրթնալիքները կոշտ է
լինում ամբողջ աշխարհին խաղաղութիւն
նոր, աւելի ամուր, աւելի քիչ դո-
հողութիւններ պահանջող հիմքերի վրայ
գնելու,— ուժեղ, խաղաղամբ գերմանա-
կան կայսրութիւնը կընդունի իրեն մեկ-
նած ձեռքը»:

Աւստրիական մամուլը: «Fremden-
blatt»-ն ասում է. «Երկրագնդի ամենա-
մեծ երկրի Պետը հանդէս է գալիս խա-
ղապութիւն քարոզելու: Նրա մեծահոգի
կողմ, անկասկած, ամենաշնորհ համա-
կրութիւն պիտի դառնի. այդ կողմ հո-
գում է նմանապէս մարդկութեան տնտե-
սական զարգացման իղէալների և ընդ-
հանուր կուլտուրայի բարձր նպատակնե-
րի մասին»: «Neue Freie Presse»-ն ա-
սում է. «Ծարիր ձեռքերն ձկնը ձեռնի,
իրեն խաղաղութեան աւետարան—դա
նոր երկրի է պատմութեան մէջ: Եթէ
այդ մեծաշուք գաղափարն իրագործուի,
այն ժամանակ Եւրոպայի համար կուլտու-
րայի նոր դարապուխ կըմագի և այժման
ծարիր անունը պէտք է գրուի պատմութեան
ամենագեղեցիկ էջերի մէջ: «Neues
Wiener Tageblatt»-ն ասում է. «Բոլոր
պետութեան խաղաղութեան բարեկամ-
ների ամենահամարձակ ցնորքներն ան-
գամ յետ մնացին. մի յայտարարում է
հղած, որը պէտք է մի դարապուխ կաղ-

մի և որը կործնական նշանակութիւն
ունի. այդ յայտարարումը դժուար թէ
լինէր, եթէ Ռուսաց Կայսրը գիտակից
չլինէր, որ ապահովապէս իւր կողմն է
մեծ պետութեան համաձայնութիւնը:
Արեւելեան Ասիայում ընդհարում լինելու
վտանգն այժմ յետ է մղուած հեռու գծի
վրայ: Արեւելեան խնդիրները կընցնում
են իրենց սուր բնաւորութիւնը, որով-
հետեւ նոյն խիղ Թուրքիայից խաղաղու-
թեան կողմ փոքր են հնչում: Պետու-
թիւններն անտարակոյս անկեղծ ուրա-
խութեամբ կողջունեն Ռուսիայի կողմը:
Մի քանի լրագրներ թերահաւատու-
թեամբ են վերաբերում Ռուսաց առա-
ջարկի յաջողութեանը:
Ունգարական մամուլը: «Magyar
Lusag»-ն ասում է. «Մենք զղում ենք,
որ այդ առաջարկը համակուած է ար-
դարութեան յաղթանակի գիտակցու-
թեամբ: Երբ արդարութիւնը հնչում է
այն տեղից, որտեղից ամենից հեշտ է
իրագործելը, ապա այս բանն այնպիսի
մի մոմէնտ է հանդիսանում, որից ա-
ւելի մեծ մոմէնտ դժուար թէ պատմու-
թեան մէջ լինի»: «Magyar Orzag»-ն
ասում է. «Ռուսաց ծարիր պատերազմին
պատերազմ է հրատարակել: Այդ քայլի
հետեւնալներն անթիւ են լինելու, թէ է
դա իւր անմիջական հետեւնալները չու-
նենալ էլ»: «Egyetemes»-ն գրում է.
«Երես և երբեք ոչ մի թագաւորի գը-
լուխ չի լուսաւորել այսպիսի մի բարձր
միտք: Ունգարիայի հասարակաց կար-
ծիքը ողջուն է ուղարկում Ռուսաց ծա-
րիր» իւր քայլի համար: «Pesti Haplo».
— «Մենք ականատես ենք մեր գարի մի
ամենամեծ անցքի». բայց այդ լրագիրը
չի հաւատում ծարիր ձեռնարկութեան
յաջողութեանը:

Անգլիական մամուլը: «Times»-ն
ասում է. «Ռուսաց Կայսրի առաջարկը
քաղաքական մի մեծ անցք է, որը, ե-
թէ մինչև անգամ լակոյն յաջողութիւն
էլ չունենայ, այնուամենայնիւ մեծ պա-
տիւ կըբերի նրան և իւր կառավարու-
թեանը»: «Daily News»-ը և «Daily
Chronicle»-ը սպասում են, որ Անգլիան
անպայաղ կընդունի Ռուսիայի արած ա-
ռաջարկը: «Daily Telegraph»-ն ընդու-
նում է Ռուսաց առաջարկութեան կարե-
ւորութիւնը, բայց ընդմիջ առաջ է բե-
րում այն դժուարութիւնները, որոնց
կոնֆերանցիան ստիպուած պիտի լինի
յաղթելու:

Կրեմլը. — Կրեմլից հասած վերջին տե-
ղեկութիւններից երևում է, որ գործա-
ղիք մասնագործող շատ զանազաններ
է առաջ տանում կղզու վարչական կազմա-
կերպութեան ծրագրի մշակումը: Մաս-
նագործին առ այժմ կողմն է միայն
դատական կազմակերպութեան ծրագրի-
քը, որով հիմնում են ստորին հինգ դա-
տարան, վճռալիմը բարձր ատեն և
երկուսնայնիս դատարան. ծովակալները
հաստատել են այդ ծրագիրը: Այնուհե-
տե մասնագործին ընդունել է հիւպա-
տոսների առաջարկած ծրագրեր ժան-
դարմերայի կազմակերպութեան մասին,
որին գլուխ պիտի լինի անցած եւրո-
պացի սպաներ. բայց իրանից ծրագրի
է մշակուած կղզին հինգ նահանգի և 20
գաւառի բաժանելու: Բայց մեծ դժուա-
րութիւններ են ներկայացնում ֆինան-
սական խնդիրները, և այդ մասին մաս-
նագործին արած առաջարկութիւնները,
ըստ երեւոյթի, հաւանութիւն չեն գտել
ծովակալների կողմից, որովհետեւ մաս-
նագործին յայտարարել է, որ եթէ մի
ամուսայ ընթացքում այդ խնդիրները
չլուծուին, մասնագործը հրաժարական
կըտայ:

Գերմանական մամուլը: «Neue
Wiener Tageblatt»-ն ասում է. «Բոլոր
պետութեան խաղաղութեան բարեկամ-
ների ամենահամարձակ ցնորքներն ան-
գամ յետ մնացին. մի յայտարարում է
հղած, որը պէտք է մի դարապուխ կաղ-

ղեկութեանը բացառապէս բողոքական
բնաւորութիւն է տրուում և ընդունեց ե-
պիսկոպոս ձմիլի առաջարկած որոշումը,
որով յայտարարում է, որ կաթոլիկնե-
րը Պալեստինում այժմ աւելի քան երբ
և եղէ, մեծ ջանքեր պիտի դնեն, որպէս
զի «բողոքական» և «գերմանացի» բա-
ռերը Արեւելքում միատեսակ նշանակու-
թիւն չտանան:

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գիտաւորների անձրեւ. — Մատթարշիները
գուշակում են, որ եկող 1899 թ. Նոյեմբերին
լինելու է երկնային մի նշանաւոր երեւոյթ:
Այդ տարուայ Նոյեմբերի 1-ի գիշերը լոյս 2-ին
գիտաւորների անձրեւ է գալու, որը իւր տեսա-
կի եղանակից միակ է լինելու:

Կտուրից մի քայլ անհոս, երկնքը կըհաս-
նոս. — Նիւ-Եօրթում հիմնուելու է մի տուն 200
յարկանի: Կազմուած յատակագիծ համաձայն
չինութեան բարձրութիւնը հասնելու է 428 1/2
սաժնի, առել է ժող մի վերստաշափ: Իւրա-
քանչիւր յարկի յատակը պէտք է լինի 120,000
քառ. ֆուտ. կամ 2,450 քառ. սաժնի, իսկ բո-
լոր 200 յարկերը միասին հաւասար է լինե-
լու 24 միլիոն քառ. ֆուտի կամ 2 քառ. վեր-
ստից քիչ պակաս: Սոյն տանը կըտե-
ղացուին խանութներ և առեւտրական գրասե-
նաներ: Ամբողջ շինութիւնը մտադրեց ու
քարեց է լինելու: Սկզբից շինելու են երկա-
թից ու պողպատից միաձոյլ ձողեր, զերաններ,
և շէտերը ամբողջ շինութեան այսպէս ասած՝
կմախքը, որը մի գեղեցիկ հիւստածք կընե-
րկայանի, իսկ ապա այդ հիւստածքի դատարի
տեղերը կըցունեն քարերով: Ծածի պատերի
հաստութիւնը լինելու է 16 ֆուտ (մօտ 8 ա-
րշին): Ամբողջ շինութեան մէջ կըբեկեղուի
մինչև 100,000 տանձին քիւրը. նրա կտուրի
տակն էլ, որ մտադրեւ են մի մեծ պարտէզ
զարձակելու, կըբեկի կըլինի միանգամայն 200,000
հոգի հաւաքելու:

ՀԵՌԱԳՐՆԵՐ

ՄՈՍԿՈՒՄ, 19 օգոստոսի. — Օգոս-
տոսի 19-ին Նոյիլի Կայսերական Մեծու-
թիւնները գնացին երկաթուղու կայա-
րանը, ուր հաւաքուած էին Կայսերական
տան անդամները, իշխանութիւնները և
բարձր պաշտօնականները: Ամենքին հրա-
ժեշտ տալով, Նոյիլի Մեծութիւնները
Միխայէլ և Ալեքսէյ Ալեքսանդրովիչ Մեծ
Իշխանների հետ մտան սալոն-վազոնը,
ուր ներս տարուցին Օլյա և Տատեանա
Նիկոլաևնա Մեծ Իշխանուհիները: Օրուայ
ժամը 1-ին գնացին առաջ շարժուց
գէպի հարաւ: Կրեմլից մինչև երկ. կա-
յարանը ամբողջ ճանապարհին կանգնած
խուռն ժողովուրդը Կայսրին և Կայսրու-
հուն հրաժեշտ էր տալիս ցնծազին աղա-
ղակներով:

ՊԵՏԻՉ. — Այսօր զինուորական մի-
նիստերի առանձնատնիկներով փոխ-գնդա-
պետ Անրի խոստովանուցեց, որ ինքն է
1896 թ. հոկտեմբերին գրուած նամակի
հեղինակը, որի մէջ յիշուած է Դրայֆու-
սի անունը: Զինուոր. մինիստրն իսկոյն
հրամայեց ձեռքալալ Անրիին, որին և
տարան Մոն-Վալերիան բերդը:

ՊԵՏԻՉ. — Անրիի ձեռքալալման առ-
թիւ յիշեցնում են, որ պատգամաւորների
ժողովում յունիսի 25-ին Դրայֆուսի գոր-
ծի վերաբերմամբ եղած շարժապաղման
առթիւ Կալենեակը խօսում էր երեք
նամակի մասին և աւելացրեց, թէ այդ
նամակներից երրորդի մէջ յիշուած է
Դրայֆուսի անունը: Այդ նամակի մէջ
կան հետեւալ խօսքերը. «Ես կտանեմ, որ
ոչ մի յարաբերութիւն չեմ ունեցել Դրայ-
ֆուսի հետ: Խօսեցէք իմ պէս: Անհրա-
ժեշտ է, որ երբեք ոչ ոքի չկարողանայ
յայտնի լինել, թէ ինչ է պատահել նը-
րան»:

ՊԵՏԻՉ. — Մասնաւոր աղբիւրից
հաղորդում են, որ Կալենեակը, զինուո-
րական մինիստր նշանակուելուն պէս իւր
մօտ ծառայող մի սպայի յանձնարարել
էր ուսումնասիրել Դրայֆուսի գործը
մանրամասնօրէն: Արդէն օգոստոսի 3-ին
յիշեալ սպան գտաւ, որ մի գովումնտ
կեղծուած է: Երեքշաբթի օրը գնեւալ

Գոնոր փոխ-գնդապետ Անդրեյ Բերեզնի
Կառնեկալի առանձնահատկությունները, որ
գտնվում էին Ռոսիայի և Բուլղարիայի գնդա-
պետները: Փոխ-գնդապետ Անդրեյ, երբ
նրան ցույց տուին կեղծ գնդապետները,
սկսեց անդադրել, թե՛ դա իսկական է, բայց
երբ իրեն նկատեց, որ այդ գնդապետն
և այն, որը ներկայացրած էր համեմա-
տելու իրար հետ, տարբեր են իրարից,
Անդրեյ խոստովանեց, թե՛ օրովհետև
այդ գնդապետն իրեն ստացել էր իրենից,
ուստի իրեն առաջարկել է վերջին խոս-
քերը: Վերջը նա խոստովանեց, որ
կեղծել է ամբողջ գնդապետը: Այն ժամա-
նակ Անդրեյն օգտագործեց Մոսկվայի
հաղորդում են, թե՛ Անդրեյ կատարած
կեղծիքի երևան գալովը ամենին չի
փոխվել գնդապետի միջնորդի համա-
գումը, որ Դոբրոյուսկի մեղադր է, բայց
միջնորդը վճարել է պատժել լուրջ լա-
ցարիներին, ինչ աստիճան ու գիրք է
որ ունենան նրանք: Անդրեյ կրթանալի
գնդապետի դատարանին:

Խմբագիր-հրատարակիչ
ՍՊԱՆՆԱՐԱՐ ՍՊԱՆՆԱՐԱՐ

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ

ԱՆԻՐԱԿԱՆԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՐԿՐԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Մարդատար գնացքը № 1 Բազումից
Թիֆլիս մեկնում է օրվայ 4 ժ. 50 ր.
համարում է Թիֆլիսի առ. 8 ժ. 26 ր.,
մեկնում է Թիֆլիսից Բաթում առ. 9 ժ. 10 ր., համարում է Բաթում եր. 8 ժ. 47 ր.

Փոստային գնացքը № 3 Բազումից
Թիֆլիս մեկնում է գիշ. 12 ժ. 20 ր.,
համարում է Թիֆլիսի եր. 6 ժ. 33 ր.,
մեկնում է Թիֆլիսից Բաթում եր. 7 ժ. 48 ր., համարում է Բաթում առ. 8 ժ. 33 ր.

Մարդատար գնացքը № 2 մեկնում է
Բաթումից Թիֆլիս առ. 8 ժ. 20 ր.,
համարում է Թիֆլիսի եր. 8 ժ. 22 ր.,
մեկնում է Թիֆլիսից Բաթում եր. 9 ժ. 05 ր., համարում է Բաթում օրվայ 3 ժամին:

Փոստային գնացքը № 4 մեկնում է
Բաթումից Թիֆլիս եր. 8 ժ. 35 ր.,
համարում է Թիֆլիսի առ. 9 ժ. 07 ր.,
մեկնում է Թիֆլիսից Բաթում առ. 10 ժ. 57 ր., համարում է Բաթում առ. 5 ժ. 45 րոպեին:

ԱՆՉԱՐԱՐԱՐԱՐԱՐ ԴԱՆՏԱՐԱՐ

1898 թ. մայիսի 1-ից մինչև 1898 թ. ապրիլ 1
Թիֆլիսից 1-ին հինգ անգ ռեկտի
կապը մեկնում է առ. 9 ժ. 30 ր. գիշերում
է Մեթիսի և համարում է Վաղարշապատի
միջ. օրը եր. 7 ժ. 20 ր.: II-ը մեկ-
նում է առաջատան 11 ժամին և գիշե-
րում է Պատմապատմության համարում է Վա-
ղարշապատի միջ. օրը եր. 9 ժ. 20 ր.:

Վեց անգ ռեկտի 1-ին հանրակրթ-
(առանց գիշերելու) մեկնում է օրվայ 2 ժ. 30 ր. և համարում է Վաղարշապատի միջ. օրը եր. 4 ժ. 35 ր. II-ը մեկնում է եր. 9 ժ., առանց գիշերելու, համարում է Վաղարշապատի միջ. օրը եր. 11 ժ. 20 ր.:

Վաղարշապատից հինգ անգ ռեկտի
1 կապը մեկնում է առ. 7 ժ. գիշե-
րում է Մեթիսի և համարում է Թիֆլիսի
միջ. օրը եր. 6 ժ. 30 ր.: II-ը մեկ-
նում է առ. 9 ժ. 30 ր. գիշերում է Գու-
ղարշապատի և համարում է Թիֆլիսի միջ. օրը 7 ժ. 55 ր.:

Վեց անգ ռեկտի 1-ին հանրակրթ-
(առանց գիշերելու) մեկնում է եր. 5 ժ. 30 ր. և համարում է Թիֆլիսի միջ. օրը եր. 7 ժ. 25 ր.: II-ը մեկնում է եր. 9 ժ. և առանց գիշերելու համարում է Թիֆլիսի միջ. օրը եր. 10 ժ. 55 ր.:

ԱՆՉԱՐԱՐԱՐԱՐԱՐ ՄԱՐԿԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Թիֆլիսից Բորժոմ մեկնում է № 7
գնացքը օրվայ 2 ժ. 30 ր. և համարում
է Բորժոմ երեկոյան 7 ժ. 50 րոպե:

Բորժոմից Թիֆլիս մեկնում է № 8
գնացքը գիշերվայ 1 ժ. 44 ր. և հա-
մարում է Թիֆլիսի առաջատան 7 ժ. 33 ր.:

Լրացուցիչ ամսաթուղթային № 7—bis
գնացքը Թիֆլիսից Բորժոմ է մեկնում
օրվայ 3 ժ. 30 ր. և համարում է Բոր-
ժոմ երեկոյան 9 ժ. 20 րոպե:

Լրացուցիչ ամսաթուղթային № 8—bi
գնացքը Բորժոմից Թիֆլիս է մեկնում
գիշերվայ 2 ժ. 50 ր. և համարում է
Թիֆլիսի առաջ. 8 ժ.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Թիֆլիսի ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՏ. ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ
Լոյս տեսաւ

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐ
(HOMO SUM)
Վեց

Գերանդանի ընդհանուր թարգմանիչ
ՍՏ. ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐ

428 երես, Գինն է 1 ՐՈՒՐԱՐ

Գրքի՝ Армянское Издательское Об-
щество в Тифлисе. 50—7

Լոյս տեսաւ
ՀԱՅՏ. ԸՆԿ. ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅՏԻՔԻ ՍԵՆՏԵՆՏԻ
ՅՈՒՐԱՐԱՐԱՐ
(QUO VADIS)

Վեց, ներսի ժամանակից: Ահեղհեղ
Թարգմ.

ՍՏ. ԼԻՍԻՅԱՆԵՐԻ
(742 մեծադիր երես)

Գինն է 1 ՐՈՒՐԱՐ 50 ԿՈՊ.

Գրքի՝ ТИФЛИСЬ. Армянское Изда-
тельское Общество. 50—46

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՊԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐԱՐ

ՍԱՆՏԱՐԱՐԱՐ
(Թույլ է տրուած Ռուսիայում)
Այս կապիտալների մէջ կայ գտա-
ւած առաջին հասնիքը:

Գնորդածները խոստովանում հա-
մար պահանջները գրողը, որ
խոստում է ան առաջին իրա-
րանիսր կապիտալի վրայ:

ՊԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐԱՐ

(M.) 19927 34—14

Ն. ՅԱՐԱՅԻ
ՆՈՐ ԼՈՅՍ ՏԵՍԵՆ ԳՐԱՐԱՐԱՐ

„ՆԿԱՐՆԵՐ“
(Ծաղիկապա իմ նամակներից)
Գինն է 50 ԿՈՊ.

Վաճառում է Թիֆլիսի գրախա-
նութիւնը:

(1078) 3—3

Թիֆլիսի հայտնիաց Բարեգոր-
ծական ընկերութեան

ԿԱՐՈՒՅԵՐԻ ԴՊՐՈՅԻ
ընդունելութիւններն ու ընտրութիւն-
ները սկսում են օգոստոսի 25-ից:

(1086) 3—2

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՊԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐԱՐ

ՍԱՆՏԱՐԱՐԱՐ
(Թույլ է տրուած Ռուսիայում)
Այս կապիտալների մէջ կայ գտա-
ւած առաջին հասնիքը:

Գնորդածները խոստովանում հա-
մար պահանջները գրողը, որ
խոստում է ան առաջին իրա-
րանիսր կապիտալի վրայ:

ՊԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐԱՐ

(M.) 19927 34—14

Ն. ՅԱՐԱՅԻ
ՆՈՐ ԼՈՅՍ ՏԵՍԵՆ ԳՐԱՐԱՐԱՐ

„ՆԿԱՐՆԵՐ“
(Ծաղիկապա իմ նամակներից)
Գինն է 50 ԿՈՊ.

Վաճառում է Թիֆլիսի գրախա-
նութիւնը:

(1078) 3—3

Թիֆլիսի հայտնիաց Բարեգոր-
ծական ընկերութեան

ԿԱՐՈՒՅԵՐԻ ԴՊՐՈՅԻ
ընդունելութիւններն ու ընտրութիւն-
ները սկսում են օգոստոսի 25-ից:

(1086) 3—2

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3

ՄԱՐԿԱՐԱՐԱՐԱՐ ԳՆՏԱՐԱՐ

Ս. Զ. ԽԻՉԱՆԵԱՆԸ
Վերագործում և ուղղում այս ընդո-
ւում է հիմնական: Մարտի, Սերգե-
յան, № 1. 3—3